

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑΤΩΝ

Το πρώτον Αποστολικόν κήρυγμα εις την Πάφον
Πράξ. ιγ, 6-12

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2021

ΕΤΟΣ ΜΒ΄

ΑΡ.497 - 498

ΚΥΡΙΑΚΗ Ζ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Γαλ.α' 11-19

Ευαγγέλιον: Λουκ η' 41-56

7 Νοεμβρίου 2021

«Ουκ απέθανεν αλλά καθεύδει»

Θα΄ταν με πολλή ειρωνεία που θα αντιμετώπισαν, τόσο ο Ιάειρος όσο κι αυτοί που τον συνόδευαν, τα λόγια αυτά του Χριστού. Όλοι οι άνθρωποι, δυστυχώς, έχουμε εμπειρία του θανάτου. Και θα μπορούσαν κι αυτοί να διακρίνουν τον θάνατο από τον ύπνο.

Δεν είχαν συνειδητοποιήσει, όμως, και ποιον άκουαν. Δεν ήξεραν ότι είχαν μπροστά τους τον Κύριο και της ζωής και του θανάτου, μπροστά στον Οποίο δεν είχε καμιά δύναμη και καμιάν υπόσταση ο θάνατος. Γρήγορα, βέβαια, το διαπίστωσαν. Στο πρόσταγμα του Χριστού « η παις εγείρου», «επέστρεψε το πνεύμα αυτής» και ξανάζησε στον κόσμο τούτο.

Σε λίγα χρόνια ο θάνατος θα ξανακέρδιζε την κόρη του Ιαείρου. Σε κάποιαν ηλικία θα ξαναπέθαινε. Η σημερινή νεκρανάσταση, όμως, άνοιξε παράθυρο ελπίδας στους ανθρώπους και έδωσε το μήνυμα τί στην πραγματικότητα είναι ο θάνατος, ποια η δύναμη και ποια η εξουσία του και πώς, επομένως, θα πρέπει να τον αντικρύζουμε.

Ήταν και είναι, αναμφίβολα, θλιβερό γεγονός ο θάνατος. Όπως και να το εξετάσουμε, ο θάνατος είναι μια θλίψη για τους ανθρώπους, αν όχι η βαρύτερη, πάντως μια από τις πιο βαριές. Είναι μια μετάβαση δραματική, ένας χωρισμός πραγματικά συγκλονιστικός. Αν οποιοσδήποτε χωρισμός, έστω και ο πιο πρόσκαιρος, είναι αιτία θλίψης και πόνου, ο θάνατος είναι πηγή οδύνης. Μόνον άνθρωποι με πέτρινες καρδιές δεν χύνουν δάκρυα όταν χάσουν ένα αγαπητό πρόσωπο.

Το «μη κλαίετε» που είπε σήμερα ο Χριστός δεν σημαίνει απλώς «μη λυπείσθε». Αυτό θα΄ταν απάνθρωπο. Σημαίνει «μη λυπείσθε καθώς και οι λοιποί, οι μη έχοντες ελπίδα». Μη χύνετε δάκρυα απόγνωσης. Ελπίζετε σε Μένα που είμαι η ανάσταση και η ζωή. Με την ενανθρώπιση του Χριστού, ο θάνατος, χωρίς να γίνεται έργο του Θεού, αποκτά άλλο νόημα. Γίνεται, ο θάνατος, μετάβαση σε άλλο είδος ζωής.

Δεν οι Πατέρες της Εκκλησίας πως, με την αμαρτία των πρωτοπλάστων, επέτρεψε ο Θεός να εισέλθει στον κόσμο ο θάνατος για να μην αμαρτάνουμε αθάνατα, ατελείωτα. Ο θάνατος θέτει τέρμα και στην αμαρτία. Στον εξαιτίας της αμαρτίας αναθεωρημένο δρόμο προς τον ουρανό και τη θέωση, ο θάνατος έχει και πολλά άλλα θετικά στοιχεία. Και σ΄αυτά θα΄θελα να αναφερθούμε:

α) Η μνήμη του θανάτου ωθεί πρώτα τον άνθρωπο σε έργα καταξίωσης της ζωής. Όταν ο άνθρωπος ζει σαν να είναι αθάνατος, είναι εύκολο να αναβάλλει να κάμει εκείνα που πρέπει να κάμει. Ζει τη ζωή του είτε προπαρασκευαζόμενος για το μέλλον, είτε αναπολώντας το παρελθόν, ενώ στο μεταξύ το παρόν χάνεται. Η προοπτική του θανάτου, μας κρατά κάθε

μέρα άγρυπνους στο καίριο ερώτημα: Τι θα κάμω για να γίνω άξιος της ύπαρξής μου μέσα στον κόσμο; Πώς θα φωτίσω μ'ένα νόημα αυτήν την ύπαρξη που σήμερα μπορεί να'ναι η τελευταία επίγεια μέρα της;

β) Η μνήμη του θανάτου, ύστερα, παιδαγωγεί τον άνθρωπο στην ορθή χρήση και στην ορθή αντιμετώπιση των αγαθών της ζωής. Μόνο μελετώντας τον θάνατο συνειδητοποιεί ο άνθρωπος τα αμετάθετα όριά του και το αθεμελίωτο της ύπαρξής του πάνω στη γη και μόνο έτσι οδηγείται σε μια σωστή αντίκρουση των υλικών αγαθών. Ο θάνατος είναι το ασφαλέστερο κριτήριο με το οποίο μπορούν να ελεγχθούν τα εγκόσμια, αφού «πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα, όσα ουχ υπάρχει μετά θάνατον». Ο άνθρωπος διδάσκεται από τον θάνατο πως μόνον οι πνευματικοί θησαυροί είναι ακατάλυτοι και άφθαρτοι και προς αυτούς τροχοδρομείται.

γ) Η μελέτη του θανάτου, ακόμα, απομακρύνει τον άνθρωπο από την αμαρτία. «Ουδείς μνήμην θανάτου εγνωκώς, δυνήσεται αμαρτήσαι ποτέ» λέει ο άγιος Ιωάννης ο Σιναΐτης. Η καθημερινή και ρεαλιστική μνήμη του θανάτου κρατά τον άνθρωπο σε πνευματική εγρήγορση. Ο θάνατος μας περιστέλλει την έπαρση και τον εγωισμό. Αυτός έκαμε τον αγέρωχο αρχισυνάγωγο να πέσει, σήμερα, «παρά τους πόδας του Ιησού» και να τον παρακαλεί «εισελθειν εις τον οίκον αυτού». Όταν ο άνθρωπος έρχεται σε επαφή με τον θάνατο, ωθείται να σκεφτεί τις πνευματικές αξίες, να μεταβάλει στόχους και προσανατολισμούς.

δ) Ο θάνατος, τέλος, στρέφει τον άνθρωπο προς τον συνάνθρωπό του, καταργεί τον ατομισμό, στήνει γέφυρες επικοινωνίας. Μπροστά στην κοινή ανθρώπινη κατάληξη, οι άνθρωποι νιώθουν την ανάγκη της συναδέλφωσης. Αν το άτομο αναπόφευκτα πεθαίνει, η συνειδητοποίηση του θανάτου, που το κατανικά, οδηγεί στην αναγνώριση του πρωτείου όχι του μεμονωμένου ατόμου, του μέρους, αλλά του όλου. Έτσι το άτομο εντάσσει τον εαυτό του αρμονικά στην κοινωνία. Μπορεί χάριν της κοινωνίας ακόμα και να θυσιάσει τη ζωή του.

Έχει, λοιπόν, πολλά θετικά σημεία ο θάνατος. Δεν είναι υπερίσχυση της κακίας του διαβόλου επί του θελήματος του Θεού. Γίνεται μέσο βελτίωσης της ηθικής υπόστασής μας, πολύτιμος βοηθός για την ανάκτηση της «όντως ζωής». Και επί πλέον' με την έλευση του Χριστού στη γη, ο θάνατος, «δυνάμει» καταργήθηκε, έχασε την πραγματική του δύναμη. Δεν είναι εξαφάνιση, ή επιστροφή στο «μηδέν». Έγινε απλός ενδιάμεσος σταθμός προς την αιωνιότητα.

Το «ουκ απέθανεν αλλά καθεύδει» είναι η γεμάτη από ελπίδα απάντηση του Χριστού στο φρικτό μήνυμα «τέθνηκεν η θυγάτηρ σου» που συντριβεί τον πλούσιο αρχισυνάγωγο. Μα ταυτόχρονα είναι και μήνυμα ελπίδας για κάθε άνθρωπο. Ο τάφος δεν είναι το τέρμα. Είναι η μήτρα που εγκυμονεί ζωήν αληθινή. Πέραν από αυτόν εκτείνεται η ολόφωτη βασιλεία του Θεού. Και πορευόμαστε «εις κληρονομίαν άφθαρτον και αμίαντον και αμάραντον, τετηρημένην εν ουρανοίς».

† Ο Πάφου Γεώργιος

ΚΥΡΙΑΚΗ Η' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Α' Κορ. 8' 9-16

Ευαγγέλιον: Λουκ. ι' 16 ' 25-37

14 Νοεμβρίου 2021

Η υποκρισία του νομικού φάνηκε από την αρχή, όταν ρώτησε τον Χριστό τι πρέπει να κάνει για να κληρονομήσει την αιώνια ζωή. Ήξερε την απάντηση που θα του έδινε γιατί ήταν καλός γνώστης του Νόμου και η εντολή αυτή ήταν γραμμένη εκεί.

Ο Χριστός, χωρίς να επηρεαστεί από τον ειρωνικό του τρόπο, του την θυμίζει: «αγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν».

Ας προσέξουμε αυτό το «ὡς σεαυτὸν». Η αγάπη προς τον εαυτό μας είναι αυτονόητη και φυσική. Η αγάπη, όμως, προς τον πλησίον μας δεν προσδιορίζεται από το ανθρώπινο ένστικτο, γι' αυτό και δεν υπάρχει κανένας νόμος που να την επιβάλλει. Υπάρχουν μόνο νόμοι για σεβασμό στον πλησίον μας. Η αγάπη προέρχεται από τη δική μας επιλογή και ελευθερία και πλασθήκαμε με αυτήν την αγάπη από τον Θεό. Να αγαπούμε όπως αγαπά και ο Θεός που είναι η Αγάπη.

Εμείς, όμως, όχι μόνο δεν αγαπούμε τον πλησίον μας αλλά τον φθονούμε και τον μισούμε. Ας θυμηθούμε τα παιδιά του Αδάμ και της Εύας, όπου ο Κάιν σκοτώνει όχι, απλώς, τον πλησίον του, αλλά τον Άβελ τον ίδιο του τον αδελφό. Μια ενέργεια τελείως αντίθετη στη φύση του ανθρώπου, αφού είναι συνέπεια του προπατορικού αμαρτήματος.

Γνωρίζουμε ότι όλη η ανθρώπινη ιστορία είναι γεμάτη από αδελφοκτονίες και πολέμους. Και όλες αυτές οι φρικτές ενέργειες οφείλονται στην αρπακτική διάθεση, την αλαζονεία, τον φθόνο, την εγωπάθεια και τη ζήλεια προς τον πλησίον μας. Οι αρρώστιες, ο πόνος, η εξασθένιση, η πείνα, η δυστυχία, η εκμετάλλευση του αδύνατου από τον ισχυρό, καταδυναστεύουν όλους τους ανθρώπους.

Μέσα στη ζωή της Εκκλησίας, δεν μπορούν υπάρχουν διακρίσεις και κοινωνικές διαμάχες, γιατί την αγιάζει η χάρη του Αγίου Πνεύματος, το οποίο καταργεί την έχθρα και το μίσος και εγκαινιάζει μόνο την κοινωνία της αγάπης και της συμφιλίωσης. Μέσα στην Εκκλησία επικρατεί το έλεος, η φιλανθρωπία, η συγγνώμη και η αγάπη.

Και ποιος είναι ο πλησίον μας, μας το φανερώνει η σημερινή παραβολή που ακούσαμε από το κατά Λουκάν ευαγγέλιο. Πίσω από τον καλό Σαμαρείτη υπονοείται ο Θεάνθρωπος Χριστός, που προσλαμβάνει την κοινή σε όλους ανθρώπινη φύση, για να τη σώσει από την αμαρτία με τον σταυρικό του Θάνατο. Γίνεται ένα με τον άνθρωπο και δέχεται όλα τα μαρτύρια, τους διωγμούς, τους κατατρεγμούς, την καταπίεση, την ασθένεια, τον πόνο, την πείνα. Επεκτείνει έτσι την έννοια του πλησίον στον κάθε άνθρωπο, ανεξάρτητα από φυλή και γλώσσα, φύλο και οικονομική επιφάνεια.

Η αγάπη αυτή του Σαμαρείτη φανερώνει την αγάπη του Χριστού σ' εμάς. Μας δείχνει πως όταν ζούμε μέσα στην αγάπη Του, τότε θα την ακτινοβολούμε και στους άλλους ανθρώπους. Και η αγάπη αυτή είναι χωρίς όρια. Όπως ο Θεός είναι άπειρος έτσι και την αγάπη Του δεν μπορεί να την περιορίσει τίποτε.

Η αυθεντική, η γνήσια αγάπη εκδηλώνει την προοπτική της τέλεις αυταπάρανησης. Έτσι και ο Σαμαρείτης λησιμόνησε τελείως τον εαυτό του, δεν υπολόγισε τους κινδύνους από τους ληστές που παραφύλαγαν εκεί και ασχολήθηκε μόνο με τον πληγωμένο. Μας δίνει ένα τρανό παράδειγμα ότι όποιος φροντίζει τον άλλο, τον συνάνθρωπό του, τότε στην πραγματικότητα φροντίζει αληθινά και σωστά τον εαυτό του.

Εκτελεί ο Σαμαρείτης, στην ουσία, την εντολή του Νόμου «ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν». Και εδώ «ο εαυτός» δεν είναι οι επιθυμίες και οι επιδιώξεις μας. Είναι η εικόνα του Θεού σ' εμάς. Κανείς μας την αλήθεια αυτή, δεν μπορεί να την αρνηθεί και να την παραγνωρίσει.

Ο καλός Σαμαρείτης, τελικά, είναι ο Χριστός είναι «ὁ ποιμὴν ὁ καλός...» και η καλοσύνη του καλού ποιμένα δεν είναι μόνο εσωτερική, αλλά εκδηλώνεται και προς τα έξω σαν μια υπέροχη ομορφιά. Ακτινοβολεί και μας γοητεύει. Είναι «ἡ θύρα τῶν προβάτων...» και πρέπει να περάσουμε από αυτήν τη θύρα. Για να την περάσουμε, όμως, πρέπει να συμμορφωθούμε και να προσαρμοστούμε στα μέτρα και τη διδασκαλία του Χριστού.

Την οδό αυτή την πέρασαν οι Άγιοι και οι Μάρτυρες που κοσμούν το οικοδόμημα της Εκκλησίας, δίνοντας τη δική τους ισχυρή μαρτυρία ζωής που αντανakλούσε την αυθεντικότητα της αγάπης τους προς τον Θεό και τους συνανθρώπους τους.

Η οδός αυτή προς την αγιότητα είναι βατή μόνο από αυτούς που αγωνίζονται σθεναρά και υπεύθυνα κατά των παθών τους και προσπαθούν να καθαρίσουν τον εαυτό τους εσωτερικά. Κι όσοι διαθέτουν την καθαρότητα της καρδιάς, ο Χριστός τους μακαρίζει και τους υπόσχεται ότι θα αξιωθούν να δουν τον Θεό και να απολαύσουν την ουράνια και αιώνια βασιλεία Του.

Η αγάπη του Χριστού πρέπει να μας διδάσκει, να μας εμπνέει, να μας φλογίζει την καρδιά και να κατευθύνει τη ζωή μας. Πρέπει να δείξουμε κι εμείς μια τέτοια αγάπη για την ανακούφιση των άλλων. Ακόμα και σ' αυτούς που άφησαν τον δρόμο του Θεού, που αρνήθηκαν τις εντολές Του και πήραν τον κατήφορο της αμαρτίας.

Να μην τους προσπερνούμε αδιάφοροι, όπως ο λευίτης και ο ιερέας. Να μην γίνουμε όπως οι ληστές που ξεγυμνώνουν τον συνάνθρωπό τους από κάθε καλό, τον πληγώνουν, του τραυματίζουν την ψυχή και το σώμα και τον αφήνουν να πεθάνει μέσα στην αμαρτία, αλλά σαν καλοί Σαμαρείτες, ας τους συμπαρασταθούμε, όχι μόνο με λόγια, αλλά με πράξεις αυταπάρανησης και προσφοράς.

π. Μάριος Πολυκάρπου

ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Απόστολος: Εβρ. θ' 1-7

Ευαγγέλιο: Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28

21 Νοεμβρίου 2021

«Σήμερον της ευδοκίας Θεού το προοίμιον και της των ανθρώπων σωτηρίας η προκήρυξις. Εν ναώ του Θεού τρανώς η Παρθένος δείκνυται και τον Χριστόν τοις πάσι προκαταγγέλλεται...» (από το Απολυτίκιο της Εορτής).

Μετά την πτώση των πρωτοπλάστων, ο Θεός, μέσω του «πρωτευαγγελίου», δεν προανήγγειλε από συγκατάβαση μόνο τον ερχομό του Λυτρωτή, αλλά έκανε και αναφορά στο σημαντικό ρόλο που θα διαδραμάτιζε μια γυναίκα στο έργο της σωτηρίας των ανθρώπων. Αυτή, σε αντίθεση με την Εύα, μέσα από τη δική της υπακοή, θα γινόταν του «αχωρήτου Θεού χώρα και σεπτού μυστηρίου θύρα». Αυτή θα γινόταν «σκέπη του κόσμου», «κλίμαξ επουράνιος δια της οποίας θα κατέβαινε ο Θεός» και «γέφυρα μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν». Δια μέσου της θα ελύετο η παράβαση των πρωτοπλάστων, θα ανοίγετο ο Παράδεισος και θα γινόταν εκείνη «του πεσόντος Αδάμ η ανάκλησις και των δακρύων της Εύας η λύτρωσις».

Δεν είναι παράδοξο το γεγονός ότι η μορφή της κατέχει δεσπίζουσα θέση στην αγιογραφία του ναού. Έτσι, πέραν από τις φορητές εικόνες, υπάρχουν οι παραστάσεις της «πλατυτέρας», καθώς και όλων των Θεομητορικών εορτών. Στον θόλο του Ιερού Ναού των Αποστόλων Παύλου και Βαρνάβα στην πόλη μας, την Πάφο, υπάρχει μία παράσταση που αποτυπώνει το πρωτευαγγέλιο, καθώς και τον ρόλο που διαδραματίζει στο έργο της σωτηρίας των ανθρώπων το πρόσωπο της Θεοτόκου. Η μορφή της βρίσκεται στο κυκλικό μέρος του θόλου, κάτω από τη μορφή του Παντοκράτορα, μαζί με μορφές της Παλαιάς Διαθήκης.

Πώς, λοιπόν, να μην τιμήσουμε αυτήν, που στο πρόσωπό της εκπληρώνεται το μυστήριο της Θείας Οικονομίας; Πώς να μην τιμήσουμε αυτήν που τίμησαν οι ουρανοί; Με την είσοδό της σήμερα στον Ναό προαναγγέλλεται και η είσοδος του Χριστού στον κόσμο και, κατ' επέκταση, γίνεται στο πρόσωπό της «της οικονομίας του Κτίστου η εκπλήρωσις».

Με τη σημερινή είσοδό της στον Ναό η Παρθένος δεν αγιάζεται μόνον, αλλά την ίδια στιγμή και αγιάζει, αφού σε λίγο θα καταστεί η ίδια «ο έμπυχος και καθαρώτατος ναός του Σωτήρος». Αν στα «Αγία των Αγίων», όπως και παλαιότερα στη «Σκηνή του Μαρτυρίου», φυλάσσονταν όσα μαρτυρούσαν την παρουσία του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη, οι πλάκες του Δεκαλόγου, η στάμνα με το μάννα και η ράβδος του Ααρών, τώρα η ίδια θα γινόταν «Αγία Αγίων μειζων», αφού θα φιλοξενούσε στα σπλάχνα της τον Άγιο των Αγίων, τον Χριστό.

Μέγιστη η τιμή! Ο άπειρος και ακώρητος Θεός, διά συγκαταβάσεως, καθιστά την Παρθένο, «χώραν του αχωρήτου», γεγονός που προκαλεί κατάπληξη σε όλο τον αγγελικό κόσμο. Κατά τον ποιητή του Ακαθίστου Ύμνου: «Πάσα φύσις αγγέλων κατεπλάγη το μέγα της ενανθρωπήσεως έργον. Τον απρόσιτον γαρ ως Θεόν, εθεώρει πάσι προσιτόν άνθρωπον...».

Με τον τρόπο αυτό η Παρθένος Μαρία είναι η μοναδική περίπτωση ανθρώπου, που με την είσοδό της στον Ναό, όχι μόνο αγιάζεται αλλά και η ίδια γίνεται πηγή αγιασμού. Η Θεοτόκος καθίσταται «των θαυμάτων Χριστού το προοίμιον και των δογμάτων Αυτού το κεφάλαιον». Χάρις στη Θεοτόκο

«βρεφουργείται ο Κτίστης και νεουργείται η κτίσις». Χάρης σ' αυτήν «τα ουράνια συναγάλλεται τη γη» και «τα επίγεια συγχορεύει ουρανοίς». Ως πρότυπο αγιότητας και αγνότητας φωτίζει και καθοδηγεί και γίνεται ταυτόχρονα «δεκτόν πρεσβείας θυμίαμα» και «παντός του κόσμου εξίλασμα», ενώ αποτελεί «Θεού προς θνητούς ευδοκίαν» και «θνητών προς Θεόν παρρησίαν».

Μακαρίζουμε, λοιπόν, αυτήν που στο πρόσωπό της εκπληρώνεται το μυστήριο της Θείας Οικονομίας. Από τότε που αυτή τιμήθηκε από τον ουρανό, με τη δική της απάντηση και υπακοή, με το «Ίδου η δούλη Κυρίου, γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου», υποκλινόταν στη συγκατάβαση του ουρανού, τότε όλα άλλαξαν, τόσο για τον κόσμο όσο και για την ίδια. Προφητικοί οι λόγοι της: «Ίδου γαρ από του νυν μακαριούσι με πάσαι αι γενεαί», γεγονός που άρχισε να επιβεβαιώνεται όταν ακόμα η ίδια ζούσε. Ακούσαμε στο σημερινό Ευαγγέλιο: «Μακαρία η κοιλία η βαστάσασά σε και μαστοί ους εθήλασας». Ένας μακαρισμός που συνεχίζεται από τότε διά μέσου των αιώνων γι' αυτήν, που ως Μητέρα του Θεού, έγινε «τιμιωτέρα των Χερουβίμ και ενδοξότερα ασυγκρίτως των Σεραφίμ» και την οποία ως «όντως Θεοτόκον» μεγαλύνομεν.

Επάξια ομολογούμε ότι «πάντες μετά Θεόν εις αυτήν καταφεύγομεν» και αναγνωρίζοντας έτσι την ύψιστη τιμή που αποδίδουμε στο πρόσωπό της. Ακόμα και σε εποχές θρησκευτικής αδιαφορίας, όπως η δική μας, το επίκεντρο της προσοχής αλλά και της προσευχής των ανθρώπων αποτελεί η Θεοτόκος. Ένα πρόσωπο που, παρά την ύψιστη τιμή της οποίας αξιώθηκε από τον Θεό, εντούτοις υποκλίνεται με ταπείνωση και ομολογεί, αλλά και δοξολογεί λέγοντας: «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον και ηγαλλίασε το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω σωτήρι μου ότι επέβλεψεν επί την ταπείνωσιν της δούλης αυτού». Ένα πρόσωπο που παρακολουθούσε τον Υιόν της αλλά παρέμενε στη σκιά Του. Ποτέ δεν θέλησε, αλλά ούτε και επεδίωξε να τον επισκιάσει. Αντίθετα τον ακολουθεί σιωπηλά παντού, ακόμα και στον φρικτό Γολγοθά, βιώνοντας ως μητέρα τον πόνο και επαληθεύοντας τον λόγο του πρεσβύτε Συμεών: «σου δε αυτής την ψυχήν διελεύσεται ρομφαία».

Υποκλινόμαστε και πάλι σήμερα μπροστά της, προσβλέποντας στη δική της παρρησία. Της προσφέρουμε δάκρυα χαράς και ευγνωμοσύνης, αλλά και δάκρυα παράκλησης και μετάνοιας για να μεσιτεύει στον Υιόν της και Θεό μας για τη λύση προβλημάτων, τόσο δικών μας, όσο και της ανθρωπότητας ολόκληρης. Κάποτε τα χείλη σιωπούν και τα δάκρυα στερεύουν. Όμως η ευχαριστία ή και η παράκληση συνεχίζονται, καθώς τα λόγια ή τη σιωπή αντικαθιστούν οι δυνατοί και γοργοί κτύποι της καρδιάς, που θέλει κι αυτή να γίνει συμμετοχη είτε της χαράς και ευγνωμοσύνης, είτε του δυνατού εσωτερικού πόνου. Με όποια μορφή κι αν εκφραστούν τα ειλικρινή συναισθήματά μας να είμαστε βέβαιοι ότι αυτά θα εισακουστούν.

Ας την παρακαλέσουμε να μας δίνει δύναμη και υπομονή στον δύσκολο και καθημερινό μας αγώνα. Αντλώντας θάρρος από το παράδειγμά της, ας την μιμηθούμε έστω και κατ' ελάχιστον. Ασταμάτητη ας είναι κι η ευχαριστία αλλά και η παράκληση προς αυτήν: «Προστασία των Χριστιανών ακαταίσχυντε, μεσιτεία προς τον Ποιητήν αμετάθετε, μη παρίδης αμαρτωλών δεήσεων φωνάς, αλλά πρόφθασον, ως αγαθή, εις την βοήθειαν ημών, των πιστών κραυγαζόντων σοι. Τάχυνον εις πρεσβείαν, και σπεύσον εις ικεσίαν, η προστατεύουσα αεί, Θεοτόκε, των τιμώντων σε».

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΓΓ' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Εφεσ. β' 4-10

Ευαγγέλιο: Λουκ. ιη' 18-27

28 Νοεμβρίου 2021

Ο άρχοντας που πλησίασε τον Χριστό, στο σημερινό ευαγγέλιο, δεν ήταν άνθρωπος κακών διαθέσεων. Δεν πήγε «πειράζων», όπως εκείνος ο νομικός και κάποιοι Φαρισαίοι. Αντίθετα ήταν καλοπροαίρετος, αυστηρός τηρητής των εντολών του Νόμου και μάλιστα είχε πνευματικές ανησυχίες για τη σωτηρία του.

Είχε τηρήσει τις εντολές του Θεού από μικρός. Δεν είχε μοιχεύσει, δεν είχε σκοτώσει, δεν είχε κλέψει κ.λπ. Αν και νεαρός στην ηλικία είχε δαμάσει τα σαρκικά πάθη. Θα μπορούσαμε να πούμε πως είχε φόβο Θεού. Δεν ήταν αναισθητος πνευματικά. Ακόμα και η ερώτηση που έκανε στον Χριστό: «Τί ἔτι ὑστερῶ;», όπως αναφέρει ο ευαγγελιστής Ματθαίος περιγράφοντας το ίδιο περιστατικό, δείχνει την αγωνία και τη μεγάλη του επιθυμία για να σωθεί. Μάλιστα αυτή η συναίσθησή του ότι πιθανώς κάπου να υστερεί και η επιθυμία του να γίνει καλύτερος, τον κάνουν να είναι συμπαθής. Γι' αυτό και ο Κύριος «ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτόν» συμπληρώνει ο ευαγγελιστής Μάρκος. Ο Κύριος τον συμπάθησε, επειδή είδε πως όλα αυτά τα χαρίσματα που είχε δεν ήταν ψεύτικα αλλά αληθινά. Ο άνθρωπος αυτός πιθανόν να είχε νικήσει τη σάρκα, τον εγωισμό του, να είχε καταβάλει τις ιδιοτροπίες του και τα διάφορα νεανικά πάθη. Πού όμως είχε νικηθεί;

Μπορεί κάποιος να τηρεί τις εντολές του Θεού και συγχρόνως να είναι δέσμιος των υλικών αγαθών. Ο νέος, του σημερινού ευαγγελίου, μπορεί να είχε νικήσει τον έρωτα των σωμάτων, αλλ' είχε νικηθεί από τον έρωτα των χρημάτων. Ήταν φιλάργυρος. Ο Κύριος του ζήτησε να διανείμει την περιουσία του στους φτωχούς. Αυτό ήταν ανήκουστο για τους Ιουδαίους. Του είπε να κάνει κάτι μεγάλο, αλλά του έδωσε και μεγάλα έπαθλα: «ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ». Του υποσχέθηκε να τον κάνει πιο πλούσιο. Του είπε να δώσει τα φθειρόμενα, για να κερδίσει τα άφθαρτα και αιώνια. Εκείνος, όμως, δεν άντεξε την προτροπή του Κυρίου και «ἀπῆλθε λυπούμενος». Τα κτήματα και τα υπάρχοντά του, αφαίρεσαν από την καρδιά του τον ζήλο για την αιώνια ζωή.

Ο λόγος του Χριστού είναι ανατρεπτικός γι' αυτό και ακούεται ιδιαίτερα σκληρός, καθώς ζητά την υπέρβαση μιας ισχυρής επίγειας εξάρτησης: «πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς... καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι». Ο Θεός ζητά από μας την τέλεια αποδέσμευση από τα πράγματα που μας κρατούν δέσμιους εντός του κόσμου. Η προσκόλληση στον υλικό πλούτο μπορεί να αποβεί το μεγαλύτερο εμπόδιο για την είσοδό μας στη Βασιλεία του Θεού.

Απέναντι στον Θεό δεν υπάρχει διάκριση φτωχού και πλούσιου. Πλούτος και φτώχεια είναι καταστάσεις που δεν δημιούργησε ο Θεός αλλά συνέπειες της πτώσης και απομάκρυνσης του ανθρώπου από Αυτόν. Ο Θεός «εποίησεν ἐξ ενός αἵματος παν γένος ἐπὶ τῆς γῆς». Δημιούργησε ὅλο το ανθρώπινο γένος από ένα ζεύγος ανθρώπων, ὅλους ἴσους μεταξύ τους. Χωρίς καμιά διάκριση φυλής, φύλου ή περιουσίας. Υπάρχουν κακοί πλούσιοι και καλοί φτωχοί, όπως και το αντίθετο. Το χρήμα ὅπως και τόσα άλλα πράγματα και μεγέθη της καθημερινότητάς μας, είναι διφορούμενο και δισήμαντο. Έχει θετική αλλά και

αρνητική σημασία. Εξαρτάται από το πώς στεκόμαστε απέναντί του και με ποιον τρόπο το χρησιμοποιούμε. Για κάποιον μπορεί να γίνει εστία κατάρας και για άλλον πηγή ευλογίας, για τον έναν αιτία σωτηρίας και για τον άλλον αφορμή καταστροφής.

Θα μπορούσαμε να υπογραμμίσουμε τέσσερις λέξεις σχετικά με την ορθή χρήση του πλούτου:

1. Ευθύνη. «Κατέχω» σημαίνει μπορώ να χρησιμοποιώ ελεύθερα κάτι, όμως αυτή η ελευθερία έχει όρια. Τίποτα απ' ότι έχω δεν δικαιούμαι να το κατακραστώ. Να κάνω αλόγιστη και άσκοπη ή εγωιστική χρήση. Έχω δηλ. ευθύνη απέναντι στον Θεό και στους ανθρώπους για ό,τι κατέχω. Έχεις περισσότερα, για να γίνεις «και ετέροις οικονόμος καλός» σημειώνει ο Ιερός Χρυσόστομος. Ο πλούτος είναι αγαθός, όταν βελτιώνει τη ζωή μας και γίνεται μέσο ανακούφισης για όσους έχουν ανάγκη.
2. Ελευθερία. Το χρήμα, όπως δηλώνει και η λέξη, είναι χρήσιμο για την επιδίωξη ορισμένων σκοπών και ικανοποίηση των ανθρώπινων αναγκών. Όταν γίνεται αυτοσκοπός χάνει το νόημά του. Γίνεται πάθος ολέθριο, ακόρεστη επιθυμία που μας καταδυναστεύει. Αντί να δημιουργεί άνεση, χαλκεύει δεσμά. Αυτά διέβλεψε ο Κύριος ότι είχαν υποδουλώσει τον άρχοντα της σημερινής περικοπής και του είπε να τα σπάσει. Αλλά εκείνος δεν μπόρεσε. Ήταν σφικτά δεμένος με τα πλούτη του και έφυγε περίλυπος. Όταν ο άνθρωπος προσκολλάται στον πλούτο και τον ειδωλοποιεί, κινδυνεύει να υποδουλωθεί σε ό,τι έχει. Κι αν δεν έχει, να κατακτηθεί από τη μανία της αποκτήσεως και της πλεονεξίας.
3. Δικαιοσύνη. Σημαίνει δίκαιη απόκτηση και δίκαιη κατανομή των αγαθών. Είναι γνωστό ότι εύκολος πλούτος δύσκολα αποκτάται με δίκαια μέσα. Η δίκαιη κατανομή δεν είναι θέμα δικαίου συστήματος τόσο, όσο δικαίων ανθρώπων. Γιατί ο άνθρωπος και με το δικαιότερο σύστημα μπορεί να αδικεί. Ο Χριστιανισμός διδάσκει την ίση κατανομή του πλούτου, ώστε οι άνθρωποι να έχουν ίδιες δυνατότητες ανάπτυξης του «είναι» τους. Ο Απ. Παύλος απευθυνόμενος στους πλούσιους λέγει: «Το υμών περισσευμα εις το εκείνων υστέρημα, ίνα γένηται ισότης».
4. Αγάπη. Η αγάπη μάς ανοίγει προς τους άλλους. Μας οδηγεί στην προσφορά. Νικά την ιδιοτέλεια και το συμφέρον. Όταν υπάρχει η αγάπη δεν διερωτάται ο άνθρωπος: «Τι ποιήσας ζωήν αιώνιον κληρονομήσω;». Γνωρίζει ότι η αγάπη είναι ο δρόμος προς τον ουρανό. Ακούει τον Αγ. Ιωάννη τον Δαμασκηνό να του λέει: «σύγκλεισον ελεημοσύνην εν τοις ταμείοις σου». Τράπεζές του είναι τα σπίτια των φτωχών και αδυνάτων, για να θεραπευθεί η ανέχεια, η αμάθεια, η πείνα, η δυστυχία.

Με αυτές τις τέσσερις λέξεις εξαγιάζονται τα υλικά αγαθά και μας εξασφαλίζουν και την ευτυχία στη γη αλλά κυρίως “θησαυρόν εν ουρανών”.

† Αρχιμανδρίτης Δημήτριος

ΚΥΡΙΑΚΗ Ι' ΛΟΥΚΑ

Απόστολος: Γαλ. γ' 23 – 29, δ' 1-5

Ευαγγέλιον: Λουκ. ιγ' 10 – 17

5 Δεκεμβρίου 2021

Πολλοί είναι αυτοί, αγαπητοί και πιστοί μου αδελφοί, που κρίνουν τις θρησκευτικές μας συνήθειες. Βλέπουν τα εξωτερικά φαινόμενα χωρίς να μπορούν να εμβαθύνουν. Και βρίσκουν την ευκαιρία να υποβαθμίσουν την αξία της θρησκείας μας. Θεωρούν ότι πολλές από τις πράξεις και ενέργειες που συνοδεύουν την έκφραση της θρησκευτικότητάς μας, δεν έχουν περιεχόμενο, είναι απλή τυπική συνήθεια χωρίς ουσιαστική αξία. Καταλήγουν μαλιστα στο συμπέρασμα ότι είναι τελειώς περιττές και ανόητες. Με απλά επιπόλαια κριτήρια, απορρίπτουν τα υλικά στοιχεία που συνοδεύουν ακολουθίες, μυστήρια και λειτουργίες. Κεριά και λιβάνια, λάδια, πρόσφορα και νηστείες, τα αναφέρουν με υποτιμητικό ύφος, ως άχρηστα και περιττά. Ισχυρίζονται υποκριτικά, ότι εφόσον η θρησκευτικότητα είναι ένα πνευματικό γεγονός, γιατί πρέπει εκδηλώνεται με υλικά στοιχεία. Γιατί να ανάβουμε, για παράδειγμα, κεριά και καντήλια; Φυσικά ένας πιστός δεν περιορίζεται σε αυτά. Ζει στην καθημερινή του ζωή την θρησκεία του. Σ' αυτούς όμως, που μας κρίνουν και μας κατακρίνουν, απλά θα μπορούσαμε να απαντήσουμε ότι είναι υποκριτική η στάση τους. Κι αυτό γιατί αν δεν έχουν παντελή άγνοια της θρησκείας μας, μάλλον ενοχλούνται από τις ηθικές επιταγές του χριστιανισμού.

Γι' αυτό και τα γεγονότα που ακολούθησαν την περίπτωση της θαυματουργικής θεραπείας της συγκύπτουσας γυναίκας της σημερινής ευαγγελικής περικοπής, αγαπητοί μου αδελφοί, είναι χαρακτηριστικά, για το θέμα της τυπολατρίας.

Το θαύμα της θεραπείας, πραγματοποιήθηκε απλά με τον λόγο του Κυρίου. Αδικαιολόγητα ενόχλησε τον αρχισυνάγωγο. Τον ενόχλησε γιατί η θεραπεία έγινε το Σάββατο, όπως είπε. Γιατί οι Ισραηλίτες τηρούν την αργία του Σαββάτου με χαρακτηριστική σχολαστικότητα. Ήταν δηλαδή, προτιμότερο γιαυτόν, τον εκπρόσωπο της θρησκείας, να παραταθούν για όλη της τη ζωή, τα δεκαοκτώ βασανισμένα χρόνια; Τον αποσομώνει με την απάντησή του ο Κύριος. «ταύτην δέ, θυγατέρα τοῦ Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ οκτὼ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου;» Να μείνει συγκύπτουσα, διπλωμένη στα δύο, η δύστυχη γυναίκα, επειδή ήταν Σάββατο; Έτσι σκέφτηκε ο στενοκέφαλος ανάλγητος αρχισυνάγωγος. Κόλλησε στον τύπο. Ξέχασε, δεν σκέφτηκε την ουσία.

«Ὑποκριτὰ, ἕκαστος ὑμῶν τῷ Σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βόυν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει;».

Κι όμως, όπως συμπληρώνει ο Κύριος, αυτό είναι σκέτη και καθαρή υποκρισία. Γιατί ο καθένας από εσάς δεν οδηγεί το Σάββατο, το βόδι του ή το γαϊδούρι του να το ποτίσει; Δεν είναι αυτό, κρίνοντας υποκριτικά, μια παράβαση του Μωσαϊκού νόμου; Δεν είναι μια πράξη ανεπιτρεπτη το Σάββατο; Κι όμως κανείς δεν το παραλείπει. Γι' αυτό και ο λαός που παρακολούθησε το γεγονός και τον διάλογο, κατάλαβε. Κάποιοι ντράπηκαν που είχαν συμφωνήσει αρχικά με τον αρχισυνάγωγο. Όλοι όμως χάρηκαν για τα θαύματα του Κυρίου.

Όσο θα επανέλθω στο θέμα πράξεων, συνηθειών και γενικά ενεργειών που συνοδεύουν θρησκευτικές εκδηλώσεις και εορτές.

Η θρησκεία μας, αγαπητοί μου, είναι κυρίως πνευματική. Ο Θεός είναι πνευματική ύπαρξη. Απαιτεί την απαρασάλευτη πίστη στον λόγο Του. Η πίστη μας είναι συνέπεια του επίσης πνευματικού φαινομένου, της αγάπης μας προς Αυτόν. Όμως η πίστη μας πρέπει να αποδεικνύεται και από τα έργα μας. Έργα που καθορίζουν οι εντολές του Θεού. Αναφέρονται για παράδειγμα, σε πράξεις αγαθοεργίας προς τον πλησίον. Η μακρά όμως πανανθρώπινη παράδοση συνέδεσε την λατρεία μας, και με άλλα υλικά στοιχεία. Δεν παραλείπουμε να προσευχόμαστε, όπου κι αν βρεθούμε, και όποτε αισθανόμαστε την ανάγκη να επικοινωνήσουμε πνευματικά με τον Θεό και Πατέρα μας. Προσερχόμαστε όμως τακτικά στον ιερό ναό, για να λατρέψουμε ειρηνικά τον Θεό μας. Είναι ο τόπος που μας ενώνει όλους στην κοινή προσευχή. Προσκυνούμε με σεβασμό τις εικόνες των αγίων, που τους έχουμε ως παράδειγμα προς, μίμηση. Ανάβουμε το κερί μας ως ένδειξη τιμής στον Κύριό μας. Απέχουμε από κάποιες τροφές, νηστεύουμε για να ζήσουμε μian πνευματικότερη ζωή. Παρακολουθούμε τους ύμνους και τις ευχές των ιερέων και συμπροσευχόμαστε. Συμμετέχουμε στα μυστήρια της Εκκλησίας μας, κάτω από ένα μανδύα υλικό. Όσο μπορεί ο καθενας μας, αγωνίζεται να ακολουθεί όλες τις εντολές στην καθημερινή του ζωή. «Καί τοῦτο ἔδει ποιῆσαι, κακεῖνο μή αφιέναι». Σημειώνει ο λόγος του Θεού. Δεν παραλείπουμε να ακολουθούμε και τις θρησκευτικές παραδόσεις που συνδέονται με συγκεκριμένες ημέρες και με εορταστικές εκδηλώσεις, που πολλές παρουσιάζονται με υλικά στοιχεία. Ενώ λοιπόν δεν είναι αμαρτία να μην ανάψουμε ένα κερί, ή και κάποτε να παραλείψουμε να κάνουμε το σημείο του σταυρού, να παραβούμε κάποια νηστεία, που είναι υλικά, εξωτερικά φαινόμενα, δεν θα πούμε το ίδιο για την παράλειψη της προσευχής, ή μιας καλής πράξης. Σημασία μεγαλύτερη έχει η σταθερή πίστη, η ταπεινή προσευχή, η τήρηση των εντολών του Θεού, που σαν πατέρας μας, Τον αγαπούμε. Ως άνθρωποι όμως που είμαστε, σαν υλικά όντα, με σάρκα και οστά, χρειαζόμαστε και τις άλλες εξωτερικές εκδηλώσεις και τη χρήση υλικών αντικειμένων, για να δείξουμε την πίστη μας. Είναι και αυτά τα εξωτερικά και υλικά, που μας ενώνουν μαζί με την προσευχή και την πίστη μας. Δεν προσκολλόμαστε όμως στους τύπους. Δεν γινόμαστε τυπολάτρες, δούλοι των τύπων. Γιατί έτσι θα κατανήσουμε σχεδόν ειδωλολάτρες. Αλλά δεν απαρνούμαστε θρησκευτικές συνήθειες και παραδόσεις που με κάποιον τρόπο ενισχύουν την σχέση μας με τους άλλους πιστούς. Και δεν ξεχνούμε ποτέ το πνευματικό περιεχόμενο της πίστης μας. Γιατί «πνεῦμα ὁ Θεός καί τούς προσκυνοῦντας αὐτόν ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν». Ο Θεός μας δεν είναι είδωλο, είναι πνεύμα. Σαν πνεύμα πρέπει να Τον προσκυνούμε, να δοξάζουμε και να Τον ευχαριστούμε, μόνοι και μετα πολλών οι πιστοί, σε λατρευτικές εκδηλώσεις και γιορτές. Αμήν

Δ.Γ.Σ.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ)
Απόστολος: Εφεσ. ε' 8-19 (Αγ. Σπυρίδωνος)
Ευαγγέλιο: Λουκ. ιδ' 16-24
12 Δεκεμβρίου 2021

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ
κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΓΙΑ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΡΑΝΟΥ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΛΙΑΣΙΔΟΥ

Τέκα εν Κυρίω αγαπητά,

Λόγω της εγγύτητας της μεγάλης γιορτής των Χριστουγέννων, η Εκκλησία μάς παρουσίασε σήμερα την παραβολή του Μεγάλου Δείπνου. Ένας οικοδεσπότης ετοίμασε «δείπνον μέγα» και κάλεσε πολλούς. Κατά τρόπο παράδοξο, όμως, οι καλεσμένοι αρνήθηκαν να παρευρεθούν στο δείπνο, προβάλλοντας διάφορες δικαιολογίες. Ο ένας αγόρασε χωράφι κι έπρεπε να πάει να το δει, ο άλλος απέκτησε βόδια κι ήθελε να τα δοκιμάσει, κι ο άλλος δημιούργησε οικογένεια και ήταν απασχολημένος με οικογενειακές φροντίδες.

Η σημερινή παραβολή δέχτηκε πολλές ερμηνείες. Η τοποθέτησή της, όμως, από την Εκκλησία, λίγο πριν από τα Χριστούγεννα, μάς κάνει να δεχτούμε πως τραπέζι και δείπνο είναι η Χριστιανική διδασκαλία, ο χριστιανικός τρόπος ζωής, που έφερε στον κόσμο ο Χριστός. Σ' αυτό τον τρόπο ζωής κλήθηκαν και καλούνται όχι μόνο πολλοί, αλλά όλοι οι άνθρωποι. Η ετοιμασία του δείπνου κράτησε για πολλά χρόνια. Από τότε που διώχτηκαν οι πρωτόπλαστοι από τον παράδεισο. Η προετοιμασία γινόταν από τους Προφήτες, και όλους τους Προπατόρες του Χριστού, με το κήρυγμα και την όλη ζωή τους.

Ο ερχομός του Χριστού σήμανε την ώρα του δείπνου. Κλήθηκαν, τότε, πρώτα αυτοί που ανέμεναν τον Μεσσία, οι Εβραίοι. Αυτοί, όχι μόνο απέρριψαν την πρόσκληση του Χριστού, αλλά και τον σταύρωσαν. Κλήθηκαν, ύστερα, και όλοι οι άλλοι άνθρωποι, εμείς οι εθνικοί, οι «εις τας πλατείας και τας ρύμας» της ειδωλολατρίας ευρισκόμενοι. Οι πτωχοί ως προς την κατοχή των προφητειών και οι τυφλοί και ανάπηροι ως προς τη γνώση του αληθινού Θεού.

Και τότε και σήμερα, άρνηση είναι η κύρια απάντηση στην πρόσκληση του Θεού. Τρεις ήσαν οι προφάσεις στην παραβολή. Πολλές οι προφάσεις σήμερα, που συνοψίζονται, όμως, και αυτές σε τρεις κατηγορίες όπως και στην παραβολή.

«Αγρόν ηγόρασα» ήταν η απάντηση ενός από τους καλεσμένους. Έχω αγοράσει χωράφια, είμαι απασχολημένος με τα κτήματα και την περιουσία μου. Μα και σήμερα η μανία για απόκτηση κτημάτων και συγκέντρωση χρημάτων και υλικών αγαθών συνιστά δικαιολογία για πολλούς. Μεριμνά τους διαρκής είναι να αγοράσουν ακίνητα, να αξιοποιήσουν τα χρήματά τους, να κάμουν επενδύσεις. Αγωνία να βρουν τα χρήματα, αγωνία να βρουν την κατάλληλη επένδυση, αγωνία να εξοφλήσουν, μερίμνες για νέες συναλλαγές. Και αυτή η αγωνία και η μέριμνα υποκλέπτουν τον χρόνο και τη ψυχική τους ικμάδα. Δεν υπάρχει ούτε χρόνος ούτε και όρεξη για πνευματική ενασχόληση.

«Ζεύγη βοών ηγόρασα πέντε και πορεύομαι δοκιμάσαι αυτά» ήταν η απάντηση του δεύτερου καλεσμένου. Στα πέντε ζεύγη βοών οι Πατέρες διείδαν τις πέντε αισθήσεις του ανθρώπου. Και πράγματι στην ικανοποίηση των

αισθήσεων τους σπαταλούν όλο τον χρόνο και όλη τη διάθεσή τους πολλοί άνθρωποι. Στο τι θα φαν και τι θα πιουν για ικανοποίηση της γεύσης. Στο τι θα δουν και στο τι θα ακούσουν- άσεμνα θεάματα και ακούσματα- για ικανοποίηση της όρασης και της ακοής. Τα πάντα για τον υλικό, σωματικό άνθρωπο. Κάθε παρότρυνση, προς ένα τέτοιο άνθρωπο, για πνευματική ζωή συναντά την απάντηση «Παρακαλώ σε έχε με παρητημένον».

«Γυναίκα έγημα» ήταν η δικαιολογία του τρίτου. Έχω δημιουργήσει οικογένεια, έχω αυξημένες υποχρεώσεις, έχω γυναίκα, παιδιά, πώς μπορώ να παραμελήσω όλα αυτά χάριν του δείπνου; Όσο και αν η δικαιολογία του τρίτου προσκεκλημένου φαίνεται να διαφέρει από τις προηγούμενες, κατά βάθος ταυτίζεται μ'αυτές. Γυναίκα, παιδιά, έξοδα, υποχρεώσεις κρατούσαν και αυτόν δέσμιο στη γη, αρνητή της πρόνοιας του Θεού.

Είναι, όμως, αδύνατο να ενδιαφέρεται κάποιος για όσα αναφέραμε πιο πάνω και συγχρόνως να ενδιαφέρεται για το δείπνο του Θεού, τις υποχρεώσεις της σωτηρίας; Ασφαλέστατα όχι. Υπάρχουν, όμως, προτεραιότητες. Θα μπορούσε ο πρώτος καλεσμένος να πήγαινε στο δείπνο και μετά να επισκεπτόταν το χωράφι του. Το ίδιο και ο άλλος με τα βόδια. Και ο τρίτος θα μπορούσε και στο δείπνο να παρευρεθεί και τις οικογενειακές του υποχρεώσεις να μην παραμελήσει.

Τέκνα εν Κυρίω αγαπητά,

Καλούμαστε κι εμείς σήμερα να αποδεχτούμε, έμπρακτα, τον τρόπο ζωής που έφερε, με την ενανθρώπησή του, στη γη ο Χριστός. Καλούμαστε να εκδηλώσουμε την αγάπη μας και να βοηθήσουμε μια ομάδα ανθρώπων με ειδικές ικανότητες που φιλοξενούνται στο Ίδρυμα Μαργαρίτας Λιασίδου στην Πάφο.

Στο Ίδρυμα αυτό, που κτίστηκε σε χώρο που παρεχώρησε η Εκκλησία, στον περίβολο του ναού του Αγίου Παναρέτου, στην Κολώνη, φιλοξενούνται περισσότερα από τριάντα άτομα με διάφορα, μικρότερα ή μεγαλύτερα προβλήματα. Το κόστος φιλοξενίας και προσφοράς υπηρεσιών στα άτομα αυτά, λόγω των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, είναι υψηλό. Γι'αυτό και απευθυνόμαστε στα φιλάνθρωπα αισθήματα όλων, όπως έλθουμε αρωγοί στην απρόσκοπτη λειτουργία του Ίδρυματος, καταθέτοντας την εισφορά μας, ο καθένας κατά τις δυνατότητές του, στον έρανο που διενεργείται σήμερα. Ας περικόψουμε κάτι από τα έξοδά μας των Χριστουγέννων, κι ας θυμηθούμε τα λόγια του Χριστού: «Εφ' όσον εποιήσατε ενί τούτων των αδελφών μου των ελαχίστων, εμοί εποιήσατε».

Παρακαλούμε τους εκκλησιαστικούς επιτρόπους όπως μεριμνήσουν για την αποστολή του προϊόντος του εράνου, στη Μητρόπολη Πάφου ή την Επισκοπή Αρσινόης, μέχρι την Παρασκευή 17 Δεκεμβρίου.

Επικαλούμενοι τη χάρη του εν σηλαίω ερχομένου να γεννηθεί Σωτήρος ημών Χριστού, διατελούμε

Μετ'ευχών,

† Ο Πάφου Γεώργιος

ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ

Απόστολος: Εβρ. ια' 9-10, 32-40

Ευαγγέλιο: Ματθ. α' 1-25

19 Δεκεμβρίου 2021

«Τέξεται δε υιόν και καλέσεις το όνομα αυτού Ιησούν. Αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών» (Ματθ. α' 21)

Δύο σημαντικά γεγονότα προβάλλουν μέσα από το σημερινό Ευαγγέλιο. Πρώτον, ο γενεαλογικός κατάλογος των κατά σάρκα προγόνων του Χριστού και δεύτερον, η εξαγγελία της Γεννήσεως του Χριστού. Δύο γεγονότα, που όχι μόνο συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους, αλλά και που επιβεβαιώνουν την ιστορικότητα του προσώπου του Χριστού και το ότι «ο γεννηθείς εκ του Πατρός προ πάντων των αιώνων», γεννάται εν χρόνω ως άνθρωπος «εκ Πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου». Αυτός θα είναι και ο Λυτρωτής και Σωτήρας του κόσμου. Όπως ακούσαμε και στο σημερινό Ευαγγέλιο: «Αυτός γαρ σώσει τον λαόν αυτού από των αμαρτιών αυτών».

Γενεές πολλές περίμεναν τη Θεία Γέννηση, αλλά και δια μέσου αυτών των γενεών μεταφέρθηκαν οι υποσχέσεις του Θεού ότι θα στείλει στον κόσμο τον Σωτήρα και Λυτρωτή. Από την εποχή του Αβραάμ, ως τον ερχομό του Χριστού καταγράφονται 42 γενεές, χωρισμένες σε τρεις περιόδους των 14 γενεών. Μάλιστα ο γενεαλογικός κατάλογος σταματά στο πρόσωπο του Χριστού. Με τον τρόπο αυτό υπογραμμίζεται ότι οι διαχρονικές υποσχέσεις του Θεού προς τους Πατράρχες του Ισραήλ, τον Μωυσή, τον Δαβίδ και τους Προφήτες, εκπληρώθηκαν στο πρόσωπο του Χριστού. Έτσι, ενώ η περίοδος της προσδοκίας επαληθεύτηκε, αλλά και ολοκληρώθηκε στο πρόσωπο του Χριστού, τώρα με αφετηρία και πάλι το πρόσωπο του Χριστού θα αρχίσει η γενεά της Χάριτος και η περίοδος της σωτηρίας των ανθρώπων.

Την περασμένη Κυριακή τιμήθηκαν γενικά οι Προπάτορες του Χριστού. Σήμερα τιμώνται ονομαστικά. Κύριο χαρακτηριστικό τους, κατά τον σημερινό Απόστολο, ήταν η δύναμη της πίστεώς τους: «Διά πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, ειργάσαντο δικαιοσύνην, επέτυχον επαγγελιών...». Το ότι ανάμεσά τους υπήρξαν και πρόσωπα αμαρτωλά, αυτό δεν εμπόδισε καθόλου το σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία των ανθρώπων. Παρά την αμαρτωλότητά τους, ο Θεός δεν τους απαξίωσε. Αντίθετα και μέσα από αυτούς τους ατελείς και γεμάτους αδυναμίες ανθρώπους μετέφερε το μήνυμα του ερχομού του Λυτρωτή για τη σωτηρία των ανθρώπων. Όμως, το πιο τραγικό είναι το γεγονός ότι ο Χριστός γεννήθηκε για να σώσει τον άνθρωπο, αλλά ο άνθρωπος συνεχίζει να αμαρτάνει, να καταστρέφει και να αυτοκαταστρέφεται.

Για να καταργήσει ακριβώς τη δύναμη του κακού και της αμαρτίας εκδηλώθηκε η αγάπη του Θεού, μέσα από το γεγονός της ενανθρωπήσεως και της σταυρικής θυσίας του Χριστού. Μέσα από τη δική Του συγκατάβαση, μέσα από τη δική Του «κατάβαση» και ταπείνωση, πέραν του λυτρωτικού Του έργου, ήθελε να προβάλει ένα νέο πρότυπο ζωής, αγάπης, προσφοράς και θυσίας. Λίγο πριν από το Πάθος, ενώ οι μαθητές Του προβάλλουν τις προσωπικές εγωιστικές και διαχρονικά ανθρώπινες αδυναμίες, ο Ίδιος θα αντιπροβάλει ένα νέο ήθος, έναν νέο τρόπο ζωής: «Ὅς εἴν θέλη εν υμίν μέγας γενέσθαι ἔστω υμῶν διάκονος και ὅς εἴν θέλη εν υμίν

είναι πρώτος έσται υμών δούλος. Όσοπερ ο Υιός του ανθρώπου ουκ ήλθε διακονηθήναι, αλλά διακονήσαι και δούναί την ψυχήν αυτού λύτρον αντι πολλών».

Με βάση αυτόν τον τρόπο ζωής διαγράφονται από το λεξιλόγιο του ανθρώπου οι λέξεις «εγωισμός», «κυριαρχία» και «επιβολή» και αντικαθίστανται με τις λέξεις «διακονία», «ταπείνωση», «θυσία», «προσφορά» και «αγάπη». Μέσα από αυτό το πρότυπο ήθελε να επιτύχει αρχικά την εσωτερική μεταμόρφωση του ανθρώπου και στη συνέχεια την μεταμόρφωση της κοινωνίας ελεύθερα και χωρίς κανένα εξαναγκασμό. Για τούτο και υπογραμμίζει δύο φορές το «ός εάν θέλη εν υμίν μέγας γενέσθαι» και «ός εάν θέλει εν υμίν είναι πρώτος». Για να γίνει κάποιος μεγάλος, να δικριθεί και να γίνει πρώτος, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να θέλει και μετά να αγωνιστεί για να το επιτύχει. Τώρα έχει τα μέσα, έχει και τη δυνατότητα. Τώρα έχει και το τέλειο πρότυπο που του επιβεβαιώνει ότι όλα είναι κατορθωτά, αρκεί να το θέλει και να το επιδιώξει. Αυτή τη δυνατότητα μας την έδωσε και μας τη δίνει ο Χριστός, μέσα από την ενανθρώπιση, αλλά και τη Σταυρική Του θυσία. Αν και Θεός, από συγκατάβαση γίνεται άνθρωπος και ανεπηρέαστος από τη δική μας αμαρτωλή ανθρώπινη φύση, μας αγιάζει, μας μεταμορφώνει και οδηγεί τη φύση μας στην αγιότητα.

Ετοιμαζόμαστε σε λίγες μέρες να γιορτάσουμε το γεγονός της γέννησης του Χριστού. Ένα γεγονός που άλλαξε την ιστορία αλλά και τη ζωή του ανθρώπου. Συνειδητοποιώντας την άκρατη ταπείνωση του Χριστού και αναλογιζόμενοι το πόσο αυτή επηρέασε την εξέλιξη του κόσμου και του ανθρώπου, τότε αξιολογούμε τις δικές μας υποχρεώσεις. Υποχρεώσεις, τόσο συνολικές ως ανθρωπότητα, όσο ιδιαίτερα και προσωπικές. Γιατί, μπορεί με την ενανθρώπισή Του και αργότερα με τη Σταυρική Του θυσία ο Χριστός να ευεργέτησε το σύνολο των ανθρώπων, όμως εκείνο που πρέπει να έχει σημασία για τον καθένα από μας, είναι το γεγονός ότι η προσφορά Του έγινε και για τον καθένα από μας ξεχωριστά. Ο Απόστολος Παύλος, όχι μόνο αναγνωρίζει αυτή την προσφορά σαν έκφραση της αγάπης του Θεού και προς αυτόν προσωπικά, αλλά και ομολογεί ότι αυτή η αγάπη έχει μεταμορφώσει τη ζωή του και ότι μέσα του ζει ο Ίδιος ο Χριστός: «Ζω δε ουκέτι εγώ, ζη δε εν εμοί Χριστός».

Μέσα από έναν ασταμάτητο αγώνα, ο Χριστιανισμός, έχοντας πρότυπα όπως τον Απόστολο Παύλο, πέτυχε πολλά. Μεταμόρφωσε τον κόσμο. Ημέρεψε ψυχές. Δημιούργησε μια νέα ηθική στην κοινωνία. Πρόταξε την αγάπη, την προσφορά και τη θυσία. Συνέβαλε στον περιορισμό των διακρίσεων με τη θέση αρχής ότι όλοι οι άνθρωποι είναι ίσοι ενώπιον του Θεού και, κατ' επέκταση, και μεταξύ τους. Δυστυχώς όμως, το πνεύμα της εποχής έχει αλλάξει. Ακόμα και μεταξύ των Χριστιανών προτάσσεται το πνεύμα της υλόφρονος ζωής σε βαθμό που ισοδυναμεί με απιστία. Γιατί απιστία δεν είναι μόνο η άρνηση της πίστεως, αλλά και η επίμονη άρνηση να ζει κάποιος στην καθημερινή ζωή του με βάση τις αρχές της πίστεώς του.

Μπροστά μας, λοιπόν, προβάλλει το γεγονός της ενανθρωπήσεως του Χριστού. Άγγελος, όχι μόνο επιβεβαιώνει το γεγονός, αλλά και μας πληροφορεί, «ότι ετέχθη υμίν σήμερον Σωτήρ ος έστι Χριστός Κύριος». Μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα ότι βιώνουμε αυτό το γεγονός και ότι ο Χριστός είναι πραγματικά και δικός μας Σωτήρας; Αν ναι, τότε ας μετατρέψουμε τη ψυχή μας σε φάτνη για να δεχτεί μαζί με τον Χριστό και ολόκληρο τον κόσμο.

Θεόδωρος Αντωνιάδης

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ

Απόστολος: Γαλ. α', 11-19

Ευαγγέλιο: Ματθ. β' 13-23

26 Δεκεμβρίου 2021

Κυριακή μετά τη Γέννηση του Χριστού σήμερα και η Εκκλησία συνεχίζει να μας υπενθυμίζει τα γεγονότα της Γέννησης του Χριστού. Τα γεγονότα είναι χαρμόσυνα γιατί ο Υιός και Λόγος του Θεού έγινε άνθρωπος για τη σωτηρία μας. Είναι, όμως, και λυπηρά γιατί από τη στιγμή της γέννησής Του, ο Χριστός, βλέπουμε να δέχθηκε την αφιλοξενία των ανθρώπων, τον διωγμό, την προσφυγιά μέχρι τον Σταυρό και τον θάνατο. Είναι πολύ άσχημο να ευεργετείς και να λαμβάνεις αγνωμοσύνη, πολύ χειρότερο, ακόμα, να διώκεσαι από αυτούς που ευεργέτησες. Και δεν υπάρχει μεγαλύτερη ευεργεσία από αυτήν που μας πρόσφερε ο Θεός να γίνει άνθρωπος για τη σωτηρία μας. Από την άλλη υπάρχουν και οι άνθρωποι εκείνοι που αναγνωρίζουν τα σημεία του Θεού και ζητούν με πόθο τη σωτηρία τους. Έτσι ο Θεός αποκαλύπτεται και δίνει τη χάρη Του σ' αυτούς τους λίγους ή περισσότερους που διψούν στη ζωή τους τον Θεό και τον προσεγγίζουν με ταπείνωση, με πίστη και αυταπάρνηση.

Επιλέγοντας από το σημερινό ευαγγέλιο ένα αρνητικό πρότυπο τον Ηρώδη και τους Μάγους ως θετικά πρότυπα πίστεως και αυταπάρνησης για τον Χριστό θα αναφερθούμε σε αυτούς.

- Η Γέννηση του Χριστού αποτέλεσε για τον βασιλιά Ηρώδη αφορμή όχι για μετάνοια και αναζήτηση του Χριστού που για αιώνες η ανθρωπότητα περίμενε. Απεναντίας τον οδήγησε στη δολιότητα και ακολούθως, στον θυμό που είχε ως αποτέλεσμα τη θανάτωση των νηπίων της Βηθλεέμ και των περικύρων από δύο χρονών και κάτω. Από αυτό το ιστορικό γεγονός βλέπει κανείς τη ματαιοδοξία των ανθρώπων που μπορεί να έχουν εξουσία ή δύναμη και λησμονούν τον Θεό αλλά και ότι έρχεται και γι' αυτούς κάποτε η στιγμή του θανάτου. Τί είχε να φοβηθεί ο Ηρώδης; Ζώντας στο κέντρο της Ιερουσαλήμ άκουε τις προφητείες για τον ερχομό του Χριστού, αλλά ο σκοτισμός του νου του τον οδήγησε σε φόβο δαιμονικό. Ακόμα, όμως, κι αν δεν είχε κατανοήσει ή δεν μπορούσε να δεχθεί τους λόγους των προφητών για τον ερχομό του Μεσσία, θα έπρεπε να σκεφθεί ότι ο θάνατος δεν θα ήταν γι' αυτόν μακριά και πράγματι πολύ σύντομα μετά από αυτό είχε πεθάνει μαζί και η εξουσία του. Θα έπρεπε, επίσης, να κατανοήσει τους λόγους που ο Κύριος αργότερα είπε στον απόστολο Παύλο κατά την κλήση του «σκληρόν σοι προς κέντρα λακτίζειν», είναι οδυνηρό να χτυπάς τα καρφιά. Ενώ ο νομοδιδάσκαλος Γαμαλιήλ εμπόδισε τη θανάτωση από τους Ιουδαίους αποστόλων που κήρυσσαν τον Χριστό λέγοντας τους ότι κάτι το οποίο είναι εκ Θεού μην το εμποδίζετε «μήποτε και θεομάχοι ευρεθήτε». Είναι αδύνατο να αντιστέκεσαι στο θέλημα του Θεού. Σε κάθε εποχή μπορούμε να συναντήσουμε ανθρώπους που διώκουν τον Χριστό και την Εκκλησία. Μπορεί να έχουν την εξουσία, το χρήμα ή τη δύναμη αλλά μπροστά στον Θεό όλα αυτά είναι άχρηστα. Ποιος μπορεί να τα βάλει με τον Θεό που

δημιούργησε και κυβερνά τα σύμπαντα; Μπορεί φαινομενικά να υποχωρεί, να επιτρέπει πράγματα και καταστάσεις, στην πανσοφία Του, επιδιώκοντας τη μετάνοια όσο το δυνατόν περισσότερων καλοπροαίρετων ανθρώπων. Δύο χιλιάδες χρόνια από τότε και υπάρχουν άνθρωποι ακόμα που παραμένουν στην κακία και στο να πολεμούν ακόμα τον Θεό και την Εκκλησία παρ'όλα τα θαυμαστά σημεία της παρουσίας Του στον κόσμο.

- Από την άλλη, όμως, υπάρχουν και οι άνθρωποι που αναζητούν τον Θεό και αγωνίζονται στη ζωή τους να τον πλησιάσουν. Τέτοιοι ήταν οι Μάγοι οι οποίοι δεν ήταν οι αγύρτες, ούτε ασχολούνταν με δαιμονικά πράγματα αλλά βασιλείς στην Ανατολή. Δεν είχαν τους προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης. Είχαν, όμως, δεχθεί σημεία και αυτοί του ερχομού του Χριστού στη γη, αφού ο Θεός, μέσα στο σχέδιο της οικονομίας Του, προετοίμασε και τα έθνη για τον ερχομό Του. Ο πόθος τους να δουν τον λυτρωτή, ωθεί τους Μάγους να πραγματοποιήσουν ένα τόσο μεγάλο ταξίδι μέσα από κινδύνους και στερήσεις. Πορεύθηκαν, λένε οι μελετητές, πάνω από ένα χρόνο για να φθάσουν. Μέχρι να φθάσουν τους συντρόφους ένα αστέρι που οι πατέρες εξηγούν ότι ήταν ο αρχάγγελος Γαβριήλ ο οποίος τους οδήγησε να προσκυνήσουν το Θείο βρέφος και να του προσφέρουν πολύτιμα δώρα. Επιστρέφοντας στην πατρίδα τους έγιναν οι πρώτοι ιεραπόστολοι, φέρνοντας το μήνυμα ότι ο Θεός έγινε άνθρωπος και τα χαρακτηριστικά του είναι η ταπείνωση, η αγάπη και η θυσία. Αναλογιζόμενοι το ταξίδι των μάγων μπορούμε να το συγκρίνουμε με τη δική μας εποχή. Σήμερα που εμείς μπορούμε όχι μόνο να δούμε και να προσκυνήσουμε τον Χριστό αλλά και να τον δεχθούμε μέσα μας με τη Θεία Κοινωνία. Έχουμε την ευλογία στον τόπο μας να υπάρχουν πολλοί Ναοί σε κάθε πόλη και κοινότητα και ιερείς που τελούν τακτικά τη Θεία Λειτουργία γι' αυτό τον σκοπό. Ενώ έχουμε, επίσης, πνευματικούς πατέρες που με την εξομολόγηση και την καθοδήγησή τους, μπορούμε να πορευόμαστε καλύτερα προς τον Θεό. Κι αν εξωτερικοί παράγοντες και εμπόδια παρουσιάζονται στον δρόμο μας προς τον Χριστό, όπως παρουσιάστηκαν και στους Μάγους, εμείς με κάθε μέσο να βρίσκουμε τρόπους να εκκλησιαζόμαστε και να κοινωνάμε τακτικά.

Θα πρέπει, λοιπόν, η Γέννηση του Χριστού να αποτελέσει για εμάς αρχή να καθαρίσουμε τη ψυχή μας από δαιμονική διαστροφή και πάθη αμαρτωλά, αποφεύγοντας το παράδειγμα του Ηρώδη. Ας μιμηθούμε το παράδειγμα των Μάγων που αναζήτησαν με πόθο τον Χριστό και τελικά αξιώθηκαν να Τον συναντήσουν. Κι εμείς ας μην απουσιάζουμε τουλάχιστον τις Κυριακές και τις μεγάλες εορτές από τον Ναό και να προετοιμαζόμαστε με μετάνοια και ταπείνωση για να κοινωνούμε τακτικά του Σώματος και Αίματος του Χριστού.

† **Πρωτοσύγκελλος Τυχικός**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεωργίου:
Η γενοκτονία του Ποντιακού Ελληνισμού. σελ. 44
- Εγκύκλιος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεωργίου
για τη διεξαγωγή εράνου υπέρ των τυφλών. σελ. . 50
- Εγκύκλιος του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεωργίου
για τη διεξαγωγή εράνου υπέρ του Ιδρύματος
Μαργαρίτας Λιασίδου. σελ.112

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΩΝ ΠΕΡΙΚΟΠΩΝ

Κυριακή προ των Φώτων	σελ. 2
Κυριακή μετά τα Φώτα	4
Κυριακή ΙΒ' Λουκά (Δέκα Λεπρών)	6
Κυριακή ΙΔ' Λουκά	8
Κυριακή ΙΕ' Λουκά (Ζακχαίου)	10
Κυριακή ΙΣΤ' Ματθαίου	12
Κυριακή ΙΖ' Ματθαίου (Χαναναίας)	14
Κυριακή ΙΣΤ Λουκά (Τελώνου και Φαρισαίου)	16
Κυριακή ΙΖ' Λουκά (Ασώτου)	18
Κυριακή της Απόκρεω	22
Κυριακή της Τυρινής	24
Κυριακή Α' των Νηστειών (Ορθοδοξίας)	26
Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου	28
Κυριακή Β' των Νηστειών	30
Κυριακή Γ' των Νηστειών (Σταυροπροσκυνήσεως)	32
Κυριακή Δ' των Νηστειών	34
Κυριακή Ε' των Νηστειών	36
Κυριακή των Βαΐων	38
Κυριακή του Θωμά	42
Κυριακή των Μυροφόρων	44
Κυριακή του Παραλύτου	46
Κυριακή της Σαμαρείτιδος	48
Η Ανάληψις του Χριστού	52
Κυριακή των Αγίων Πατέρων (Α' Οικουμενικής Συνόδου)	54
Κυριακή της Πεντηκοστής	56

Κυριακή των Αγίων Πάντων	58
Κυριακή Β' Ματθαίου	62
Κυριακή Γ' Ματθαίου	64
Κυριακή των Αγίων Πατέρων (Δ' Οικουμενικής Συνόδου)	66
Κυριακή Ε' Ματθαίου	68
Κυριακή ΣΤ' Ματθαίου	70
Κυριακή Ζ' Ματθαίου	72
Η Κοίμησις της Υπεραγίας Θεοτόκου	74
Κυριακή Θ' Ματθαίου	76
Αποτομή Τιμίας Κεφαλής Προδρόμου	78
Κυριακή ΙΑ' Ματθαίου	82
Κυριακή προ της Υψώσεως	84
Κυριακή μετά την Ύψωσιν	86
Κυριακή Αποστόλου Ιωάννου του Θεολόγου	88
Κυριακή Β' Λουκά	90
Κυριακή Γ' Λουκά	92
Κυριακή Δ' Λουκά (Αγίων Πατέρων Ζ' Οικουμενικής Συνόδου)	94
Κυριακή Στ' Λουκά	96
Κυριακή Ε' Λουκά	98
Κυριακή Ζ' Λουκά	102
Κυριακή Η' Λουκά	104
Τα Εισόδια της Θεοτόκου	106
Κυριακή ΙΓ' Λουκά	108
Κυριακή Ι' Λουκά	110
Κυριακή ΙΑ' Λουκά	112
Κυριακή Προ της Χριστού Γεννήσεως	114
Κυριακή μετά την Χριστού Γέννησιν	116

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΜΗΝΕΣ

Σελ.

Ιανουάριος - Φεβρουάριος	20
Μάρτιος - Απρίλιος	40
Μάιος - Ιούνιος	60
Ιούλιος - Αύγουστος	80
Σεπτέμβριος - Οκτώβριος	100
Νοέμβριος - Δεκέμβριος	120

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΑΦΟΥ κ.κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Τρ.	2/11	ΠΑΧΝΑ ΑΝΩ (Εορτ.)	Πα.	3/12	ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ (Εορτ.)
Πα.	5/11	ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΝΟΣ (Εορτ.)	Σα.	4/12	ΣΑΛΑΜΙΟΥ
Κυ.	7/11	ΠΑΝΑΓΙΑ	Κυ.	5/12	ΣΤΑΤΟΣ
Κυ.	7/11	ΛΕΜΟΝΑ (Εορτ.)	Κυ.	5/12	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Άγιος Νικόλαος (Εορτ.)
Δε.	8/11	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγ. Νεκτάριος (Εορτ.)	Δε.	6/12	ΧΡΥΣΟΧΟΥ
Τε.	10/11	ΠΕΝΤΑΛΙΑ, Άγιος Μηνάς (Εορτ.)	Τε.	8/12	ΜΕΣΑΝΑ
Πα.	12/11	ΚΑΝΝΑΒΙΟΥ (Εορτ.)	Πε.	9/12	ΑΛΕΚΤΟΡΑ
Σα.	13/11	ΛΕΥΚΩΣΙΑ	Κυ.	12/12	ΓΕΡΟΣΚΗΠΙΟΥ, Άγιος Σπυριδωνας
Κυ.	14/11	ΑΡΣΟΣ	Κυ.	19/12	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Κενδέας
Σα.	20/11	ΠΑΦΟΣ, Παναγία Παντάνασσα (Εορτ.)	Τε.	22/12	ΚΟΙΛΙΝΙΑ
Κυ.	21/11	ΠΕΓΓΕΙΑ	Σα.	25/12	ΠΑΦΟΣ, Άγιος Θεόδωρος
Τε.	24/11	ΤΑΛΑ, Αγία Αικατερίνη (Εορτ.)	Δε.	27/12	ΛΕΜΠΑ
Πε.	25/11	ΠΕΝΤΑΛΙΑ, Άγιος Στυλιανός (Εορτ.)			
Κυ.	28/11	ΓΑΛΑΤΑΡΙΑ			
Δε.	29/11	ΕΜΠΑ (Εορτ.)			
Τρ.	30/11	ΠΟΛΙΣ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ			

ΠΑΝΟΣΙΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΥ ΠΡΩΤΟΣΥΓΚΕΛΛΟΥ Ι.Μ.Π. κ. ΤΥΧΙΚΟΥ

Δε.	1/11	ΚΑΤΩ ΠΑΦΟΣ, Άγιοι Ανάργυροι	Πα.	3/12	ΑΡΜΟΥ (Εορτ.)
Τρ.	3/11	ΑΧΕΛΕΙΑ	Σα.	4/12	ΚΟΙΛΗ, Αγία Βαρβάρα
Σα.	6/11	ΑΡΜΟΥ, Άγιος Δημητριανός	Κυ.	5/12	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΣΑΒΒΑ ΚΑΡΟΝΟΣ
Δε.	8/11	ΕΠΙΣΚΟΠΗ, Αρχαγγέλου Μιχαήλ	Κυ.	5/12	ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ (Εορτ.)
Τρ.	9/11	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγ. Νεκτάριος	Δε.	6/12	ΧΛΩΡΑΚΑ, Άγιος Νικόλαος
Τρ.	11/11	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ ΠΕΝΤΑΛΙΑ	Τρ.	7/12	ΜΕΣΑΝΑ (Εορτ.)
Κυ.	21/11	ΧΟΛΙ	Τε.	8/12	ΜΕΣΑΝΑ
Πε.	25/11	ΚΡΗΤΟΥ ΤΕΡΡΑ, Αγία Αικατερίνη	Πε.	31/12	ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΣΑΛΑΜΙΩΤΙΣΣΗΣ (Αγρυπνία)

ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΠΑΥΛΟΣ ΑΡΚΟΥ

7/11	ΚΟΥΚΛΙΑ	5/12	ΑΝΑΡΙΤΑ
14/11	ΜΕΣΑ ΧΩΡΙΟ	12/12	ΚΟΛΩΝΗ
21/11	ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑ	19/12	ΜΑΡΑΘΟΥΝΤΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΑΒΒΙΔΗΣ

7/11	ΚΙΣΣΟΝΕΡΓΑ	5/12	ΤΙΜΗ
28/11	ΚΟΝΙΑ	12/12	ΛΕΜΠΑ

Το περιεχόμενο του παρόντος τεύχους υπάρχει αυτούσιο και στην ιστοσελίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Πάφου www.impraphou.org